Nr. 36. Sambor dnia 8. września 1907. Rok VII.

GAZETA SAMBORSKA

pismo poświęcone sprawom ekonomicznym i społecznym
okręgu: Sambor, Stary Sambor, Turka.
wychodzi w każdą niedzielę.

Prenumerata z dostawą do domu albo z przesyłką pocztową:
miesięcznie . . . 1 kor. — h. || półrocznie . . . . 5 kor. — h.
kwartalnie . . . 2 „ 50 „ || całorocznie . . 10 „ — „
Numer pojedynczy 20. h.
Prenumerować można w Administracyi w Samborze Blich l. 1. i we wszystkich Urzędach pocztowych.

ADRES REDAKCYI w SAMBORZE Blich L. 1.

CENA OGŁOSZEŃ:
Zwyczajne ogłoszenia za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 10 hal. — Drobne ogłoszenia po 3 hal. od wyrazu. Komunikaty prywatne umieszczone po zapiskach kronikarskich i w rubryce Nadesłane za jeden wiersz petitowy 20 h. Za artykuły odnośne Redakcya nie odpowiada. Rękopisów nie zwraca się.

Wydawnictwem kieruje Komitet redakcyjny. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: Stanisław Stefanowski.

Pojedyncze numery: Gazety Samborskiej“ nabywać można w Administracyi, tudzież we wszystkich ajencyach sprzedaży dzienników, w księgarni p. Stoncla i w głównej trafice p. Raaba w Samborze.

Dział c. k. Tow. gospodarczego.

I. Z Oddziału handlowego Komitetu c. k. galic. Tow. gospod. we Lwowie.

Do Szan. Oddziału c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego w Samborze.

W odpowiedzi na szac. pismo z dnia 2. b. m. donosimy uprzejmie, że co do jakości żyta Przedstawiliśmy rzecz naszemu dostawcy według treści listu Szan. Oddziału, otrzymaliśmy jednak odpowiedź, że obecnie płaci się za żyto 24 koron za 100. kg., loco stacya nadawcza, a nie 20. koron już loco. stacya odbiorcza, a zatem chętnie zwróci zapłacony koszt frachtu i żyto sobie odbierze.

Lwów dnia 4. września 1907.

Oddział handlowy c. k. galic. Tow. gospod.

Rada Oddziału samborskiego podając powyższą odpowiedź Oddziału handlowego do wiadomości tych P. T. Odbiorców, którzy z odebranego żyta nie byli zadowoleni nadmienia że skoro większa liczba zamawiających żadnych zarzutów co do gatunku ziarna nie podniosła, odsyłka zwrotu przez Radę Oddziału zarządzoną już być nie może. Przy tej sposobności uprasza Rada Oddziału P. T. Odbiorców o jak najspieszniejsze nadesłanie przypadających należytości. Po obliczeniu frachtu kolejowego, a po doliczeniu należytości (70 h.) za worki, cena 100. kg. żyta loco magazyn kolejowy w Kalinowie wynosi *19. koron*, t. j., że nie wiele wyższą jest ta cena od ceny żyta sprowadzonego przez Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych 15% opustem.

II. Z Komitetu c. k. galic. Tow. gospod. Odezwa w sprawie polskiego słownictwa rolniczego.

Wybrana przez sekcyę przyrodniczo-rolniczą X. Zjazdu lekarzy i przyrodników Komisya dla spraw polskiego słownictwa rolniczego, zwraca się niniejszem do ogółu rolników, pracujących na ziemiach polskich, zarówno w kierunku praktycznym, jak i teoretycznym, zgorącem wezwaniem do współudziału w zamierzonej pracy nad oczyszczeniem języka z obcych naleciałości, ujednostajnieniem słownictwa rolniczego, a zarazem zebraniem wszelkich w tym dziale nazw miejscowych, z dziennic polskich.

Wszyscy, którzyby pragnęli przyczynić się do powyższej tak dla nas ważnej sprawy, zechcą zgłosić się osobiście lub listownie u podpisanego: (Lwów, ul. Karola Ludwika 3. Towarzystwo gospodarskie) a otrzymają bliższe objaśnienia, jak i druki potrzebne do zbierania odnośnych materyałów.

Za komisyę dla spraw polskiego słownictwa rolniczego.

Bronisław Janowski.

Z Filii Tow. chowu drobiu w Samborze.

A. Okólnik w sprawie zwrotu przychowku, tudzież przyznanie stacyi zarodowych drobiu na rok 1907/8.

Zarząd centralnej stacyi chowu drobiu w Samborze odbierać będzie przychowek z drobiu wydanego P. T. Członkom w jesieni r. 1906. codziennie od godz. 9. z rana do godz. 6. popołudniu, od dnia dzisiejszego do końca września b. r.

Zgłoszenia po drób zarodowy na r. 1907/8. mają wnosić Członkowie pisemnie pod adresem Wydziału Filii w terminie do 30. września b. r. Później nadesłane zgłoszenia nie będą już uwzględziane.

Członkowie zalegające z wkładką za r. 1906. zechcą należytość tą przesłać jak najspiesznie na ręce Wydziału, gdyż ew. przyznanie nowych stacyi zarodowych zawisłem jest od spełnienia tego obowiązku.

Sambor dnia 1. września 1907.

Wydział Filii Tow. chowu drobiu w Samborze.

Stefanowski, przewodniczący.

B. Sprawozdanie Zarządu centralnej stacyi Filii Tow. chowu drobiu w Samborze za sierpień 1907.

A. Rachunek kasy. Przychód od 1. do 31. sierpnia 555. kor. 59. h., rozchód w tymże samym czasie 432. kor. 81. hal. zapas kasowy w dniu 31. sierpnia 122. kor. 78. h.,

Od 1. stycznia do końca sierpnia 1907. przychód 573. kor. 53. h., rozchód, 450. kor. 75. h., zapas kasowy 122. kor. 78. h.

Zaległości czynne łącznie z zaległymi u Członków wkładkami wynoszą 138. kor. 05. h.

2) B. Dochód ze stacyi zarodowych centralnych.

1) Ze stacyi Langshanów czarnych jaj: 17, 2) Minorek: 19, 3) Zielononóżek polskich: 34. szt: 4) Langshanów białych: 21. szt. 5) Kukułek belgijskich: 20. szt. 6) kur niebieskich: 48. szt. i 7) ze stacyi pantarek: 55. sztuk, ogółem przychód 207. sztuk. Doliczając do tego remanent z lipca w ilości 456. razem 663. sztuk.

W sierpniu sprzedano 535. jaj za kw. 29. koron 60. hal. zatem remanent w dniu 31. sierpnia wynosił 128. sztuk.

C. Wartość stacyi zarodowych:

10. stacyi centralnych	209. kor.	50. hal.
i 28. stacyi rozdanych	268. kor.	— „
razem	477. kor.	50. hal.

D. Ilość członków: 44.

Uwaga: Wydział główny kraj. Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie nadesłał w dniu 7. sierpnia subwencyę na r. 1907. w kwocie 260. kor., od której odliczoną została część obowiązkowa Filii w kw. 66. kor. 77. h.

Zarządowi centralnej stacyi wypłacił- Wydział na podstawie przedłożonego rachunku tytułem kosztów żywienia drobiu i utrzymanie kurnika zaliczkę w kwocie 366. koron.

Wpisy do Towarzystwa chowu drobiu w Samborze, uskuteczniane będą od dnia 8. b. m. w biurze Oddziału c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we czwartki i w niedziele w godzinach urzędowych, t. j. we czwartki od godz. 10. z rana do 1. po południu, zaś w niedziele od godz. 11. do 12. w południe.

Stefanowski, przewodniczący.

Korespondencye.

Rady Oddziału c. k. galic. Tow. gospod.

Wielmożny Pan Artur Pędracki c. k. Notaryusz w Turce.

Potwierdzając odbiór w kładke na r. 1907. w kw. 10. kor., tudzież zasiłki na wydawnictwo „Rolnika“ za II. półrocze 1907. w kw. 2. koron, donosimy uprzejmie, że sprawa przyjęcia Wgo Pana do Oddziału załatwioną będzie na Walnem Zgromadzeniu Oddziału w dniu 23. października b. r.

Z Rady miejskiej

Pod przewodnictwem burmistrza p. dra Steuermanna odbyło się w dniu 4. września b. r. posiedzenie Rady miejskiej, w którem wzięło udział 29. radnych.

Po odczytaniu protokołu przez sekretarza p. Kostusia, który bez uwag do wiadomości przyjęto, odebra

IV. naukowy kurs w sprawie alkoholizmu w Berlinie.

(Dokończenie).

Wzorową walkę prowadzi Szwecya i Norwegia z dobrym wynikiem. Zniesiono szynki po wsiach, wskutek tego wzmogło się pijaństwo w miastach, a wielu nędzarzy wprost nie szło na robotę na wieś nawet za dobrą zapłatą. Chcąc zaradzić złemu poodbierano koncesye szynkarskie po miastach, a dano je humanitarnym towarzystwom, które mogą dla siebie pobrać 5% a z reszty 0·7 miasto, 0·2 państwo a 0·1 towarzystwo gospodarskie. Dochody miast z tego źródła są tak wielkie, że wynoszą ⅓ podatków komunalnych.

Ten system Gotenburski jest w założeniu dobry w wykonaniu jednak nie zupełny. W Norwegii otrzymuje 65% państwo z obowiązkiem użycia tych pieniędzy na ubezpieczenie robotników na starość.

System ten należałoby o tyle zmienić, że dochody winny być obracane przez towarzystwa na zwalczenie alkoholizmu.

Lekarz szkolny Dr. Kuhn omówił znaczenie alkoholu w krajach gorących. Doświadczenia Plehna, Kütza, Burwalda i innych udowadniają, że mieszkańcy krajów gorących łatwo ulegają pijaństwu, ostatnią krowę, ostatni skrawek ziemi oddają za wódkę i stwierdził że Niemcy wprowadzoną wódką odbierają ziemię tubylcom, co jest niegodnem narodu niemieckiego. Alkohol nie pozwala ciału białych przystosować się do gorącego klimatu, a znaną i naukowo skonstatowaną jest, że podróżnikom w krajach gorących alkoholu używać nie wolno, jeśli chcą uchronić się od ciężkich chorób. Abstynencya w krajach gorących nie pomaga chcąc być zdrowym i wytrzymałym podróżnikiem, już kilka lat przedtem w ojczyźnie trzeba być abstynentem.

Pijacy łatwo ulegają malaryi, zwyrodnieniom serca, chorobom nerek i t. d. Zwalczenie alkoholizmu w krajach gorących jest trudne (w niemieckiej Afryce), gdyż *Niemiec jest o wiele więcej przywiązany do napojów alkoholowych, aniżeli nawet do swej ojczyzny.* Zwalczenie alkoholizmu w samych Niemczech przyczyni się bezwątpienia do świetnego rozwoju ich kolonii.

Prof. Puppe mówił o poczytalności alkoholików. U ludzi normalnych już po użyciu małych ilości alkoholu występuje t. z. euphoria alkoholowa, przy czem zawsze zdolności psychiczne i poczytalność ulegają zmniejszeniu lub zupełnemu zniesieniu zależnie od indywidualnej odporności.

Ważnym środkiem pomocniczym w walce z alkoholem jest reforma mieszkań, jak to Damaschke w wykładzie „Alkohol i nędza mieszkaniowa“ starał się udowodnić. Higiena wymaga jako minimum powietrza w mieszkaniu na jedną osobę 20 m^3 powietrza. (W mieszkaniach uczniów samborskich wypada 2. do 3½ m^3). Zamiast w mieszkaniu takiem wolą ludzie siedzieć w knajpie.

Colla omówił rozmaite formy i okresy zatrucia alkoholem. Na zaznaczenie zasługuje, że w chronicznym alkoholizmie mięśeń sercowy ulega znacznemu osłabieniu, komory serca znaczniejszemu rozszerzeniu (Bierherz) a bardzo często występuje zupełne zwapnienie tętnic z ustawiczną groźbą pęknięcia, porażenia i śmierci nagłej.

Dawkę śmiertelną stanowi 8. cm^3 alkoholu na kilogram ciała, czyli dla człowieka dorosłego nieco mniej jak pół litry.

Słabym pod każdym względem był wykład Scharrelmanna p. t. „Zwalczanie alkoholizmu w szkole i w domu“. Mówił wiele o wychowaniu dzieci w prawdzie przygotowaniu do samodzielnego życia, zaznajamianiu z życiem wogóle, indywidualizowaniu nauki i żądał by młodzież seminaryów nauczycielskich dla przykładu była abstynencką. Żądał by szkoła wychowywała wolę a nie rozum:

Wer weiss, was er will,
Und will, was er kann,
Und kann, was er soll,
Der ist ein ganzer Mann. (Riehl).

Scharrelmannowi zdaje się, iż wynalazł 11. dotychczas nieznane przykazanie: „nie dawaj złego przykładu bliźniemu“.

Trudnym do zrozumienia dla nieumiejących wdawać się w spekulacye i rozwiązywać problemów psychologicznych był wykład Kräpelina: „O psychologii alkoholu“. Pijący mniemają, że po wzięciu wódki więcej i intenzywniej pracują, a dokładne pomiary wykazują coś wprost przeciwnego, o czem wymownie świadczą narzekania pijaków na przeciążenie pracą — jest to już zboczenie umysłowe — mania prześladowcza. Nie mogą podołać zupełnie normalnej pracy i dlatego zdaje się, że za wiele drudzy od nich wymagają.

Radca Rządu Wegmann zakończył kursa apelem do zebranych, by w walce z alkoholizmem nie ustawali.

Przewodniczący przyrzeczenie od p. Niezabitowskiego, który jako zastępca wszedł do Rady na miejsce ś. p. ks. Szczawińskiego.

Przyjęto następnie do wiadomości rezygnacyę ks. Rabieja z godności członka Rady i po kilku interpelacyach przystąpiono do porządku dziennego, z którego podnosimy dwie sprawy ważniejsze a w szczególności: 1) Sprawozdanie komisyi szkontrującej i 2) Sprawy budowy nowej rakarni, względnie zakładu do niszczenia kadawrów zwierzęcych.

Radny p. D. Finsterbusch jako sprawozdawca komisyi przedstawił wynik zamknięć rachunków za rok 1906., według którego ogólne dochody w r. 1906. wynosiły kw. 376,106. K. 23. h. ogólne zaś wydatki wynosiły kw, 375.121. K. 33. h. — zaczem zapas kasowy na rok 1907. wynosi 984. K. 90. h.

Rewizya kasy wykazała zgodność stanu kasowego z poszczególnymi dziennikami wszystkich funduszów przez kasę prowadzonych tak co do gotówki, jakoteż i efektów.

Komisya zaznaczając sumienną i gorliwą pracę urzędników kasowych, wnosi na powiększenie sił. tudzież o przyjęcie sprawozdania z rachunków do zatwierdzającej wiadomości i udzielenia Burmistrzowi i Magistratowi absolutoryum za r. 1906.

Drugą sprawę referował na posiedzeniu Rady p. dr. Potocki.

Sprawa budowy rakarni ciągnie się od szeregu lat i natrafiła na rozliczne przeszkody z tego powodu, ponieważ trudno było wyszukać grunt odpowiedni na jej umieszczenie.

Pierwotnie zamierzano wywłaszczyć grunta na Zamiejskiej obok nowego toru kolejowego, wyznaczona jednak na ten cel komisya nie zdołała doprowadzić z pryalnym skutkiem pertraktacyi, a to z powodu silnego oporu ze strony najbliższych sąsiadów.

Również myśl założenia rakarni za błoniem miejskiem, na t. zw. Klinkówce uległa temu samemu losowi.

Wobec tego i ciągłego nalegania ze strony tut. c. k. Starostwa Magistrat za inicyatywą Burmistrza nie mogąc znaleść odpowiedniego gruntu rozpoczął badania nad tem, czyby w inny sposób nie dało się niszczyć padliny zwierzęcej.

Na polecenie Magistratu udał się inżynier miejski do miasta Białej, gdzie przy rzeźni miejskiej znajduje się zakład, w którym za pomocą gorącej pary przestwarza się kadawry na tłuszcz nadający się do fabrykacyi mydła, i na mączkę używaną jako nawóz sztuczny lub też do karmienia bydła. Ze szczegółowo zestawionego kosztorysu okazuje się że koszta budowy tego zakładu wyniosłyby wraz z urządzeniem około 40.000. koron. Zakład ten jednak przynosiłby już po opłaceniu kosztów administracyi na czysto co najmniej 700. kor. Jeżeli się zważy, że rakarnia starego systemu, której urządzenie kosztowałoby około 28.000. kor. nie przynosiłaby miastu żadnego dochodu, owszem pociągałaby jeszcze wydatki na administracyę, to powyższy projekt jest nadzwyczaj korzystnym nawet ze strony finansowej mimo chwilowego większego wydatku, pomijając już względy zdrowotne.

Wskutek tego Rada miejska uchwaliła zasadniczo przystąpić do budowy takiego zakładu a na pokrycie jej kosztów zaciągnąć pożyczkę w kw. 40.000. kor. z funduszu rezerwowego.

Nadmienić jeszcze należy, że zajęty grunt pod rakarnię będzie mogła gmina rozparcelować lub też wynająć pod skład drzewa a dochodem z tego łatwo będzie zamortyzować pożyckę, jeżeliby Rada powiatowa amortyzacyi tej zażądała.

Z innych spraw uchwalono nadać przynależność do gminy: Filipowi Hryńczyszynowi, Salomonowi Eisnerowi, Szymonowi Bursztynowi, Dawidowi Eckertowi, Lajbie Bechorowi i dr. Henrykowi Markiewiczowi. — Nadano obywatelstwo miejskie Janowi Ignacemu Świechle i Janowi Ziemniakowi

Oświadczono się za udzieleniem koncesyi na wyszynk wina, restauracyę i bilard Wolfowi Hornowi i Piotrowi Bilińskiemu.

Na tem posiedzenie zakończono.

Nowa ustawa emigracyjna do Ameryki.

Z dniem 1. lipca 1907. weszła w życie nowa ustawa emigracyjna do Ameryki, utrudniająca znacznie dostęp cudzoziemców do Stanów zjednoczonych. Z uwagi, że do Ameryki wędrują rokrocznie spore zastępy ludu naszego z Galicyi, podajemy poniżej w streszczeniu najważniejsze postanowienia tej ustawy:

Ustawa podwyższa przedewszystkiem podatek emigracyjny z dwóch dolarów na cztery. Od opłaty podatku tego wolni są tylko przejezdni obcokrajowcy, oraz ci, którzy dawniej rok przynajmniej przebywali w Kanadzie, Nowej Finlandyi lub na Kubie.

Jak dawniej, tak i teraz nie wolno wpuszczać do Ameryki osób cierpiących na umyśle, głupkowatych, żebraków, suchotników, złoczyńców, oraz osób, które uznane zostaną przez lekarzy za tak słabe fizycznie lub umysłowo, że przez to ich zdolność zarobkowania jest ograniczoną.

Nowa ustawa zabrania także wstępu do Ameryki tym cudzoziemcom, którzy za nieswoje pieniądze przybyli. Dzieci poniżej lat 15. przybywające bez ojca lub matki, może sekretarz dla handlu i pracy — wydalić. Robotnicy wykształceni zawodowo mogą emigrować bez żadnych trudności, jeżeli chodzi o wprowadzenie w życie jakiejś nowej gałęzi przemysłu, dla której w Ameryce nie można znaleść odpowiednich sił roboczych.

Jeżeli nowa ustawa będzie stosowana z całą surowością, wędrówka do Ameryki będzie znacznie utrudnioną.

Wiadomości bieżące.

Posiedzenie Rady powiat. w Samborze, odbędzie się w sobotę, dnia 14. b. m. w sali tut. Rady miejskiej. Początek posiedzenia o godz. 10. przed południem.

Posiedzenie Wydziału Filii Tow. chowu drobiu w Samborze odbędzie się we czwartek, dnia 12. b. m. o godz. 3. po południu w biurze Oddziału c. k. galic. Towarzystwa gospod. l. 35. w rynku w Samborze. Na porządku dziennym posiedzenia będą następujące sprawy: 1) odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia. 2) Sprawozdanie Zarządu centralnej stacyi za sierpień 1907. 3) Wniosek w sprawie powiększenia liczby samic na poszczególnych stacyach za rodowych. 4) Sprawa wzięcia udziału w wystawie przeglądowej Oddziału c. k. Tow. gospod. w r. 1908. w Samborze. 5) Wnioski członków.

Posiedzenie Rady nadzorczej Spółki handlowej w Samborze stow. z ogr. poręką, odbędzie się we czwartek, dnia 12. września 1907. o godz. 4. po południu w biurze Oddziału c. k. galic. Tow. gospod. w Samborze. Na porządku dziennym posiedzenia będą następujące sprawy: 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia. 2) Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności i rachunków za r. 1906. 3) Sprawozdanie komisyi wybranej przez Walne Zgromadzenie do sprawdzenia rachunków za r. 1906. 4) Wyznaczenie terminu Walnego Zgromadzenia i 5) Wnioski członków.

Przeniesienia. Ministerstwo handlu przeniosło star. zarządcę pocztowego Huberta Lindego ze Sambora do Tarnowa.

Powoływanie rekrutów. Ministerstwo wojny rozporządziło, ażeby w bieżącym roku rekrutów powoływano do służby dopiero z dniem 16. października. Jedno roczni ochotnicy i rekruci marynarki staną muszą pod bronią już 1. października.

Zjazd notaryuszów i kandydatów notaryalnych wschodniej Galicyi. W dniu dzisiejszym rozpoczął się we Wiedniu kongres w sprawach odnoszących się do zawodu notaryalnego, jak ustalenie form wewnętrznego urzędowania wzruszenie autonomii tut. W kongresie tym wezmą udział i rejenci z Niemiec. Kongres ten zajmie się także powstałym w ostatnich latach ruchem przeciw instytucyi rejentów. Z uwagi na ważność tych spraw zwołał zawiązany komitet notaryuszów i kandydatów not. wschodniej Galicyi zjazd do Lwowa celem naradzenia się nad tem, czy notaryusze galic. mają wziąć udział w kongresie wiedeńskim. Zjazd ten odbył się w niedzielę, 1. b. m. przy współudziale przeszło 80. notaryuszów i substytutów, którzy po kilku godzinnych, poufnych obradach, uchwalili wziąć jak najliczniejszy udział w kongresie wiedeńskim a następnie urządzić zjazd galic. notaryuszów celem utworzenia własnego związku.

Z powodu słoty, zapowiedziany na dzisiaj (8. września) festyn na dochód miejscowego Koła T. S. L. odłożony został na czas późniejszy, o czem bliższa wiadomość ogłoszoną zostanie afiszami.

Posłem na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu Turczańskiego obrany został 113 głosami na 139. głosujących rusofil: dr. Józef Hanczakowski, naczelnik sądu w Ottynii. Kontrakandydat ukrainiec, dr. Damian Sawczak uzyskał zaledwie 9. głosów.

Dyrekcya Kasy oszczędności miasta Sambora podwyższyła stopę procentową od wkładek oszczędnościowych z 4 na $4^1/_2$% a to: od wkładek nowych z dniem 1. b. m., zaś od wkładek dawniejszych od 1. października b. r.

Z łać. dyecezyi przemyskiej. Przewilej noszenia Rokiety i Mantoletu kan. otrzymał ks. Ignacy Kułakowski, proboszcz w Turce.

Robotnicy galicyjscy na obczyźnie. Ministerstwo spraw wewnętrznych zwraca uwagę władz administracyjnych na nader niekorzystne położenie galicyjskich robotników fabrycznych w południowej Szwecyi, jak również robotników gospodarskich, którzy się tam znajdują w liczbie około 1200. Idą oni na lep ajentów, którzy obiecują im tam wysokie zarobki i łatwy rodzaj pracy, a sami za pośrednictwo pobierają od nich pieniądze i prowizye od pracodawców. Do najwięcej głośnych miejsc stręczeń należą: Oświęcim, Morawska Ostrawa i Mysłowice. Prawie nigdy się nie zdarza, aby robotnicy powróciwszy ze Szwecyi znowu się tam udawali na zarobek.

Czysty dochód z zabawy ogrodowej urządzonej w dniu 1. b. m. przez panie S. S. i T. B., tudzież p. A. P w kwocie 7. koron przesłaliśmy zgodnie z życzeniem Ofiarodawców pod adresem Zarządu Koła T. S. L. w Krakowie.

† Olimpia Frydrychówna obywatelka miasta Sambora, zmarła w Samborze w dniu 1. b. m. w 78 roku życia.

Studenci na roli. W Danii daje się uczuwać ruch w tym kierunku, aby niezamożni studenci mogli korzystać z feryi letnich po wsiach, zarabiając sobie na utrzymanie jako zarobnicy rolni. Oczywiście nie ma tu mowy o ciężkiej pracy jak oranie lub włuczenie, ale chodzi o wiązanie zboża w snopy, zrywania, zbierania jarzyn i t. p. Próby czynione w tym roku, wydały bardzo dobre wyniki.

Ludność Lwowa. Miesięcznik statystyczny za lipiec b. r. wykazuje 179.506. ludności. Urodzin w lipcu było we Lwowie 214 a skonów 304.

XIV. międzynarodowy kongres dla higieny i demografii odbędzie się pod protektoratem cesarzowej niemieckiej w Berlinie między 23 a 29 września. Prace podzielono na 8. sekcyj: parasytologii, higieny żywienia, higieny wieku dziecięcego i szkoły, higieny zawodowej, zwalczania chorób zakaźnych, higieny mieszkań i zaopatrzenia w wodę, komunikacyi, wojskowej, kolonialnej i okrętowej, demografii. W każdej z tych sekcyj zgłoszono wiele wykładów. Miasto Lwów wysyłało zawsze delegata, lekarza. W tym roku zamówiło tylko 3. egzemplarze sprawozdania z kongresu, z których jeden otrzyma fizyk miejski, celem złożenia w registraturze. Panowie radni albo sądzą, że uczestnictwo w zjeździe, a przeczytanie sprawozdania daje jednakową korzyść lub nie mają zamiaru wprowadzenia jakichkolwiek ulepszeń higienicznych i nie chcą narażać się na takie propozycye ze strony kompetentnej. Naj bude jak bywało.

Komendantem 5. okręgu żandarmeryi we Lwowie zamianowany został pułkowym Teodor Piringer dotych. komendat 10. okręgu w Opawie. Dotychczasowy komendat lwowski pułkownik Manowarda przeniesiony w stan spoczynku i przy tej sposobności cesarz udzielił mu tytułu i charakteru generała majora i polecił wyrazić mu swe najwyższe zadowolenie.

Krajowy sąd obywatelski w Królestwie. Z inicyatywy Towarzystwa kultury polskiej, ma powstać wkrótce „Krajowy sąd obywatelski“. Celem jego jest szczepić w społeczeństwie zasady moralne i poszanowanie praw ludzkich i obywatelskich a to drogą wyroków, wydawanych w 3. dziedzinach: 1.) w sporach między pracodawcami a pracownikami 2.) w sprawach cywilnych i 3.) w sprawach honorowych. Dla każdej z tych dziedzin mają istnieć osobne wydziały sądu złożone z 5. członków. Postępowanie sądowe przed sądem obywatelskim ma być ustne. Ocena dowodów przestawione jest całkowicie sumieniu sędziów. Przysięgę zastępują dla świadków zobowiązanie pod słowem honoru. Wyroki nie podlegają apelacyi. Oprócz 3. wydziałów sądzących, ma istnieć wydział gospodarczy także z 5. członków.

Wpisy uczniów i uczenic na naukę gimnastyki w tut. „Sokole“ rozpoczną się w dniu 9. b. m. i odbywać się będą codziennie w godzinach od 6. do 8. wieczorem. Nauka gimnastyki rozpocznie się w dniu 9. b. m.

Krajowe Towarzystwo naftowe wniosło do ministerstwa kolejowego podanie o formowanie bezpośrednich pociągów tak z pełnemi jak i próżnemi cysternami ropnemi, by ułatwić transport ropy z Borysławia i ekspedyować jak najwięcej ropy przy braku miejsca w rezerwoarach. W pierwszych dniach obecnej sesyi sejmowej zamierza kraj. Towarzystwo naftowe zwołać wielkie zgromadzenie i zaprosić na nie wszystkich posłów sejmowych by przedstawić położenie i postulaty naszego przemysłu. W obecnej sesyi sejmowej przyjść ma na porządek dzienny ustawa naftowa, odroczona na poprzednej sesyi i sprawa budowy rezerwoarów na ropę.

Sankcya uchwały sejmowej. Cesarz zatwierdził uchwałę Sejmu z 12. marca b. r., mocą której upoważniono Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki aż do wysokości 10. milionów koron, przeznaczonej na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych wyłącznie na budowę szkół nowych w tych gminach: a) gdzie rozprawa konkurencyjna co do budowy nowej szkoły została już przeprowadzoną, strony konkurencyjne złożyły w całości lub wczęści 120%. datki konkurencyjne w myśl art. 9. wspomnianej ustawy na nie przypadające (a grunta pod budowę szkoły są już zaintabulowane na własność funduszu szkolnego miejscowego! b.) gdzie szkoły dotychczas niezorganizowano, ale dla braku budynku szkolnego (albo gdzie szkoły w prawdzie zorganizowano, ale dla braku budynku szkolnego dotychczas w życiu nie weszła. Równocześnie zarządziło ministerstwo wyznań i oświaty, aby Wydział kraj. przed emisyą tej pożyczki przedłożył ministerstwu skarbu wzór wydać się mających obligacyi dłużnych wraz z planem umorzenia.

Żony biją mężów. Emancypacya „płci pięknej“ w Ameryce, jej prawa i przywileje, jakie jej przysługują, doprowadzają płeć brzydką nieraz do rozpaczy, a pod tym względem zazdrościć im mogą nawet najbardziej postępowi i wolni obywatele państw Europejskich. Dowody na to znajdujemy w urzędowych oświadczeniach sędziów Amerykańskich którzy — jak n. p. sędzia Gemmil z South Chicago ogłosił, że miasto posiada najenergiczniejsze przedstawicielki płci pięknej, które bez ceremonii i za lada drobnostkę lub nie wykonanie woli pani małżonki, garbują skórę swoim małżonkom, którym ślubowały *posłuszeństwo i uległość.* Przeciw takim namacalnym dowodom miłości są małżonkowie bezradni, gdyż stosownie do obowiązujących ustaw, opory małżonek na żądanie swej połowicy jako „przykry w pożyciu“ zostaje przyaresztowanym, i surowo zasądzonym. Nawet i w więzieniu musi przymusowo pracować, a z zarobku jego wypłaca rząd pewną kwotę na utrzymanie małżonki i rodziny. — Iście amerykańskie stosunki, nie licujące z godnością człowieka i stadła małżeńskiego.

Jubileuszowy zjazd leśników odbył się w dniach 19. i 20. b. m. w Krakowie przy uczestnictwie

około 270 osób bądź to członków założonego przed 25. laty gal. towarzystwa leśnego, bądź też leśników z innych dwóch zaborów. Z okazyi Zjazdu wyszła opracowana przez p. Ign. Szczerbowskiego jubileuszowa książka, w której skreślone są na wstępie dzieje gospodarki rządowej w naszym kraju od zaboru, do czasów konstytucyjnych. Gospodarka ta zasadzała się na bezwzględnem niszczeniu tego, co zachowało się z czasów Rzeczypospolitej zatem na dewastacyi, której społeczeństwo zapobiedz niestety nie mogło. Pierwszym krokiem w kierunku podniesienia naszego leśnictwa było założenie szkoły leśnej we Lwowie w r. 1874. Pierwsi uczniowie tej szkoły zapragnęli stworzyć instytucyę, któraby wpłynąć mogła na podniesienie i rozwój gospodarstwa leśnego w kraju. Taki był zawiązek Tow. gospodarskiego leśnego, które dopiero w roku 1882. rozpoczęło swoją działalność. Dotychczas liczy to Towarzystwo 600. członków, a byłoby ich trzy razy tyle, gdyby sfery związane bliżej z leśnictwem, od wzięcia czynnego udziału w pożytecznej akcyi nie były się uchyliły i gdyby właściciele lasów do Towarzystwa tego byli przystąpili. Spodziewać się należy, że jubileuszowy zjazd, który zgromadził w Krakowie leśników polskich ze wszystkich trzech zaborów będzie doniosłym krokiem w kierunku szerszego zainteresowawia się tą instytucyą i że tą ważną gałąź gospodarstwa krajowego zdoła wprowadzić na właściwe i do pożądanego celu prowadzące tory.

ROZKŁAD JAZDY
ważny od 1. maja 1907.

Przyjeżdżają	Odjeżdżają
z *Drohobycza:* 6·58 rano	*do Drohobycza:* 11·35 przedp
11·25 przedpołudniem	6·55 wieczór
6·54 wieczór	10·06 wieczór
12·32 w nocy.	3·11 rano
z *Chyrowa:* 5·42 rano	*do Chyrowa:* 7·08 rano
11·20 przedpołudniem	11·40 przedpołudniem
6·40 wieczór 10.01 wieczór	4·05 po południu
3·07 rano.	7·20 wieczór
ze *Lwowa:* 8·11 rano	1·10 w nocy
11·15 przedp. 6·45 wieczór	*do Lwowa:* 5·47 8·18 rano
1·00 w nocy	11·45 przedpołudniem
ze *Sianek:* 8·01 rano	7·05 wieczór
11·00 przedpołudniem	*do Sianek:* 8·30 rano
6.30 wieczór	12·50 w południe
z *Rudek:* 6·30 rano.	7·10 wieczór

Z drukarni Schwarza i Trojana w Samborze.